

Cvičení – slovesa, přezentní systém

SLOVESNÉ TVARY

1. Určete slovesné tvary

	osoba	číslo	způsob	čas	rod	konjugace	překlad
<i>laudat</i>	3.	sg.	ind.	préz.	akt.	1.	<i>on chválí</i>
videt							
portet							
dēseret							
monēret							
dormīmus							
dēsinātis							
abessēs							
vinceris							
imitārentur							
vituperent							
reperīrem							
cupiēbant							
quaerēs							
gerat							
ducī							
accipiās							
nuntiās							
vidēbitis							
poteram							

2. Přeložte slovesné tvary

- salūtābis, salūtābās, salūtās, salūtēs, salūtārēs, salūtā, salūtārī, salūtantur, salūtāberis, salūtētur
- dēsinerētis, dēsinās, dēsine!, utinam dēsinant, nē dēsinerēs, utinam nē dēsinat, dēsinēbātur, nōn dēsinam, dēsinent
- iniciātur, nōn iniciuntur, iniciēbās, iniciētis, nōn inicerēmus, nē iniciās, nē inicerētis, utinam iniciant, inicī, inicis
- sepelientur, nē sepelīrent, sepeliēbat, sepeliāminī, utinam sepelīrēs, sepelīs, sepeliētis, sepelītur, sepelīrī, nōn sepelīrem
- utinam possidērem, possideātur, possidēbit, possidēbāmus, possidētur, nōn possideō, nōn possidērēs, nē possideant, possidēbunt, possidētis

3. Přeložte do latiny slovesné tvary

observō, āre, āvī, ātum „pozorovat“

3. sg. ind. préz. akt. (pozoruje)

3. pl. konj. préz. akt. (ať pozorují)

inf. préz. pas. (být pozorován)

3. sg. ind. impf. pas. (bylo pozorováno)

1. pl. ind. fut. akt. (budeme pozorovat)

2. sg. konj. impf. pas. (nebyl bys pozorován)

respondeō, ēre, respondi, respōsum „odpovídat“

- 2. sg. konj. prez. akt. (ať odpovídáš)
- 2. sg. ind. prez. akt. (odpovídáš)
- 2. sg. imp. (odpověz!)
- 1. pl. ind. impf. akt. (odpovídali jsme)
- 3. pl. konj. impf. akt. (odpovídali by)
- 3. sg. ind. prez. pas. (odpovídá se)
- 3. sg. ind. impf. pas. (odpovídalo se)

accipiō, ere, cēpī, ceptum „přijímat“

- 3. sg. ind. prez. akt. (nepřijímá)
- 3. sg. ind. fut. I. akt. přijme)
- 3. sg. konj. prez. akt. (ať přijímá)
- 3. sg. konj. impf. akt. (přijímal by)
- 1. sg. ind. fut. I. pas. (budu přijímán)
- 3. pl. ind. prez. pas. (jsou přijímáni)
- 2. sg. imp. (přijmi!)
- inf. prez. pas. (být přijímán)
- 1. pl. konj. impf. pas. (byli bychom přijímáni)

mūniō, īre, īvī, ītum „opevňovat“

- 3. sg. ind. impf. pas. (byl opevňován)
- 3. pl. ind. prez. akt. (opevňují)
- 2. sg. imp. (opevňuj!)
- inf. prez. pas. (být opevňován)
- 3. pl. konj. prez. pas. (ať jsou opevňováni)
- 1. sg. ind. fut. I. akt. (budu opevňovat)
- 2. pl. ind. fut. I. akt. (opevňte)
- 2. sg. ind. prez. akt. (opevňuješ)

scrībō, ere, scrīpsī, scrīptum „psát“

- 3. sg. ind. prez. pas. (píše se)
- 2. pl. ind. fut. I. akt. (budete psát)
- 3. pl. konj. prez. akt. (ať píšou)
- 3. pl. ind. prez. akt. (píšou)
- 1. pl. ind. impf. pas. (psalo se o nás)
- 2. sg. konj. impf. pas. (psalo by se o tobě)
- inf. prez. pas. (být psán)
- inf. prez. akt. (psát)
- 2. sg. imp. (piš!)
- 1. sg. ind. impf. akt. (psal jsem)
- 1. sg. konj. prez. akt. (ať píšu)
- 1. sg. ind. fut. I. akt. (napíšu)

4. Napište co nejvíce různých tvarů, které jsou zakončeny na následující koncovky

-ās	
-ēs	
-ī	
-ā	
-am	

SLOVESNÉ TVARY VE VĚTÁCH

5. Přeložte do češtiny.

1. Urbs virtūte cīvium dēfendēbātur.
2. Cīvēs urbium Italiae mulierēs Graecās uxōrēs dūcēbant.
3. Multī hominēs nōn armīs, sed aurō vincī possunt.
4. Dē perīculō cōsulēs vērūm nōn dīcēbant.
5. Caesar fīnēs Gallōrum occupāre studēbat.
6. Multī magistrī docēre et multī discipulī discere nesciunt.
7. Indignum virō bonō est lēgātīs iniūriās facere.
8. Gallī ōrātōrēs dē pāce ad cōsulem mittunt. (podle Liv. 38, 27, 8)
9. Ōrātōr stultus cīvēs bene dēfendere nōn potest.
10. Nuntiī crās in urbem venient.
11. In montibus altīs arcēs ā duce aedificābantur.
12. Paucī multōs vincere possunt.
13. Post pugnam hostēs mīlitēs nostrōs fugiēbant.
14. In prōvinciīs iūs ab iūdicibus Rōmānīs dīcēbātur.
15. Dominus sevērus servōs saepe timet.
16. Hominēs saepe multa agunt, sed male agunt.